

Vrij baan voor de NSB!

Op 23 juni '41, de tweede dag van de Duitse invasie in de Sowjet-Unie, liet de *Höhere SS- und Polizeiführer*, Rauter, Mussert bij zich komen voor het doen van enkele hoogst belangrijke mededelingen die hem van de *Reichsführer-SS*, Heinrich Himmler, bereikt hadden; of Rauter die mededelingen al enkele dagen bezat, weten wij niet, het kan hem in elk geval niet onwelkom geweest zijn dat hij ze nu kon overbrengen in een situatie waarin Mussert zojuist telegrafisch aan Hitler de toezegging gedaan had van voorbeeldige trouw.

Wat Mussert van Rauter te horen kreeg, ontstelde hem diep. Rauter zei hem namelijk dat Hitler op voorstel van Himmler goedgevonden had dat de leden van de Nederlandse SS een eed op de *Führer* zouden afleggen, gelijk-luidend aan die welke afgelegd was door de Nederlanders die tot de *Waffen-SS* toegetreten waren: *'Ich schwöre Dir, Adolf Hitler, als germanischer Führer Treue und Tapferkeit. Ich gelobe Dir und den von Dir bestimmten Vorgesetzten Gehorsam bis in den Tod. Sowahr helfe mir Gott.'* Van Himmler had hij vernomen, zei Rauter, dat Mussert met deze eedsaflegging accoord ging. Dat werd door Mussert onmiddellijk en met klem ontkend. Maar Rauter had nog meer noten op zijn zang: niet een door Hitler al goedgekeurd voorstel van de *Reichsführer-SS*, maar een wens van deze laatste: de wens namelijk dat de groet 'Houzee' voor Nederlandse SS'ers opgeheven zou worden en vervangen door een geheel andere groet: *'Heil Hitler'*.

In de denkwereld van fascist en nationaal-socialist was de 'eed van trouw' een bijzondere plaats gaan innemen. Die eed paste bij de in zekere zin feodale en martiale structuur van de op het *Führerprinzip* gegrondveste samenleving die fascist en nationaal-socialist voor ogen stond - een samenleving die breken wilde met het tot 'verbrokkeling' leidende kapitalisme en met de door openlijke sociale en politieke strijd gekenmerkte parlementaire democratie. In plaats van strijd moest er strakke leiding komen: leiding van boven af. De verticale bindingen die daaruit voortvloeiden, dienden door een 'eed van trouw' bezegeld te worden en dit was des te meer wenselijk omdat het wegvallen van de openlijke strijd om de macht als regel betekende dat die strijd in het geheim met des te groter hardnekkigheid, ja venijnigheid voortgezet werd. Wat Himmler trachtte te bereiken, was